

közvetve, sem közvetlenül nem veszi észre a tér felületének absolut méreteit. A szem csupán *viszonyokat* vesz észre.

Tarde J. végzi a megelőző számban megkezdett *A bűnösség problémái* cikket.

Carrau L. : *Butler philosophiája* ezimen e számban és a következőben hosszabb tanulmányt ír a nálunk, valamint általában a nyugaton kevésbé ismert angol böleselőről. Író szerint Butler a moralitás kérdésében, melyről e számban szól, Pascált közelíti meg, noha Butler lángeszének s logicájának nincs az a perzselő heve, a mi van Pascalénak. Jobban megközelíti ama higgadt szomorúság és lemondás oldalával, mely őt Shafesbury felületes optimizmusa s Paley és Berntham köznapias hasznossága közé állítja. E században Angliában Butler az egyedüli, ki a lelkiismeret hasonlíthatatlan méltóságát és döntő jogát hirdette a moralitás birodalmában. Gyakran Kantra emlékeztet, a mi dicsőségének nem csekély czime. Ismertetve vannak, *Guardia J. M.*-től: „Chauvet, La philosophie des medecins grecs, Paris 1886.“; *Marim H.*-től: „Emile Beaussire, Les principes de la morale, Paris 1885.“; *L. M.*-től: „A Firmin, De l'égalité des races humaines, Paris 1885.“; *Manowrier L.*-től: „Bloch A. L'intelligence est-elle en rapport avec le volume du cerveau, 1885.“; *Arréat L.*-től: „Cohen H. Kants Theorie der Erfahrung. Berlin 1885.“; és „Kulke Ed. Ueber die Umbildung der Melodie. Ein Beitrag zur Entwicklungslehre. Prag 1884.“; *Reé P.* Die Illusion der Willenfreiheit, ihre Ursachen und ihre Folgen. Berlin 1885.“ és „Witte J. H. dr. Kantischer Criticismus gegenüber unkritischen Dilettantismus. Bonn 1885.“

Bölcseleti folyóirat. Szerkesztik és kiadják dr. Kiss János és Palmer Mátyás theologiai tanárok. I. füz., első évf. 1886. Temesvár. Tartalom: *Kiss János* dr. Bevezető Gondolatok: XIII. Leo körlevele a keresztény szellemű bölcselet visszaállítása érdekében; *Palmer Mátyás*, Aristoteles és a logikai formalismus; *Damian Péter*, Realismus vagy idealismus; *Palmer Mátyás*, A modern műveltség vallása; *Csicsáky Imre*, Aesthetikai tanulmány az II Paradiso felett; *Kiss János* dr., Bölcseleti mozgalmak külföldön és hazánkban; *Kiss János* dr., A bölcselet magyar nyelve; Irodalmi értesítő. Könyvszemle. E folyóiratnak most jelent meg az első száma. E folyóiratnak célja: „a keresztény bölcselettudomány művelése“; szelleme pedig: „a katolikus ókori és középkori nagy bölcseletnek szelleme“. Így van az megírva a folyóirat programjában.

VEGES.

A Magy. Tud. Akadémia jutalomtételei.

1. Kivántatik az ethikai determinismus elmélete, tudományos jogosultságának és alkalmazásának a philosophiai erkölcstanban kifejtésével. Jutalma a Gorove-alapból száz arany. Határnap 1886. szeptember 30. A ju-

talom csak önálló becsű munkának ítéltetik oda. A jutalmat nyerő munka a szerző tulajdona marad, de ha egy év alatt ki nem nyomtatná, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

2. Kivántatik a nevezetesebb lélektani elméletek történelmi kifejlődésének kritikai ismertetése. Határnap 1888. szeptember 30. Jutalma a Lukács Krisztina-alapból 1000 forint. A jutalom csak önálló becsű műnek ítéltetik oda. A jutalmat nyerő munka a szerző tulajdona marad, de ha egy év alatt ki nem nyomtatná, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

A frankfurti Schopenhauer-emlék. Tudvalevő, hogy a szellemes pessimista philosoph művének minden időkre szóló érvényt jósolt s ezt főmunkájában prózában és versben egyaránt kifejezte. A vers két utolsó sora így hangzik :

Aufhalten könnt Ihr's, nimmermehr vernichten ;
Ein Denkmal wird die Nachwelt mir errichten.

E jósolat eddig annyiban teljesült be, hogy a frankfurti városi könyvtár számára kifaragtatták a philosoph márvány mellszobrát. Számos tisztelője óhajtott volna azonban, hogy a philosophnak egy másik emléket is emeljenek, szabad ég alatt. Ki is hirdették az adakozásra szóló felhívásokat, s mint a Frankfurter Zeitung írja eddig szerfelett csekély összeg gyűlt össze az emlékre. Megsürgeti hát újra a mély elméjű philosoph s kivált a klasszikus író tisztelőit, hogy adományaikkal siessenek kifejezést adni Németország egyik legoriginálisabb szelleme iránti tiszteletüknek.

ÚJABB PHILOSOPHIAI MŰVEK.

1. Aesthetika. Bevezetésül a verstannal. Irta *Baráth Ferencz*. 12 ábrával. 2. javított és bővített kiadás. Ára diszkötésben 2 frt. 40. Franklin-Társulat. Budapest. — *Lélektan*. Középiskolák számára. Irta Schlatter Alfred, főgymn. tanár. Kézirat. Ára 60 kr. Szerző sajátja. Kassán. 1885. — *Philosophiai Propädeutika*. A psychologia és a logika vázlata. Joly H. párizsi egyetemi tanár után francziából. Ára 60 kr. Bpest 1886. Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadása. Az élő és élettelen anyag a legújabb kutatások nyomán. Irta dr. Dressel L. Fordítá: a csanádi növendékpapság magy. egyházirod. iskolája. Temesvár. 1 frt 50. kr.

2. *Kulke*. Ueber Umbildung der Melodie: ein Beitrag zur Entwicklungslehre. Prag, Calve. — *F. Eckstein*. Das Phänomen der Verdichtung. Bonn, Manz. — *Witte*. Kantischer Criticismus gegenüber unkritischem Dilettantismus. Bonn, Cohen. — *L. Noiré*. Logos, Ursprung und Wesen der Begriffe. Leipzig, Engelmann. — *H. Cohen*. Kants Theorie der Erfahrung. 2. Aufl. Berlin, Dümmler. — *R. Eucken*. Beiträge zur Geschichte der neuern Philosophie. Heidelberg, Weiss. — *Kaderavek*, *E. Wissen und*